

כזה ראה וקדש

החינוך העצמי

עיקר השפעה על הבן היא מההנהגה הכללית שהוא רואה בביתו, וכמו שאמרדו (סוכה נו, ע"ב):
"שותא דינוקא בשוקא או דאבוה או דאימיה" - כל מה שמדבר התינוק בחוץ, הוא ממה שקלט מדבריהם ומעשיהם של אביו או של אימו.

תחילת חינוך הבנים והבנות היא בהנהגה של ההורים עצמם. אם הורים רוצים שיהיו להם בנים גדולי תורה בעלי מידות טובות, ושתהיה להם נחת מהם, הרי הם צריכים לעמול ולהשקיע **בחינוך עצמם**, ומכך תהיה להם השפעה טובה בחינוך הילדים.

(רבי מיכל יהודה לפקוביץ זצ"ל / קונטרס "דבר זה רבנו הגדול אמרו", עמ' 15)

מעשה ביהודי אשר בא והתאונן בפני רבנו ה"חפץ חיים", על בנו בן החמש, הממרה את פיו ואינו שומע בקולו. לאחר שברר רבנו, החפץ חיים, את גילו המדויק של הילד - פנה אל האב והבהיר כי אחר את המועד... "כדי לזכות לבן ממושמע, המרווה את הוריו נחת - היה עליך להתחיל לעמול לפני **שש שנים!**" - הטעים, אך האב המבולבל לא ירד לסוף דעתו...

"לפני שש שנים? הלא בני טרם נולד אז בכלל!" - הוא שאל בפליאה, אך רבנו הנהג בראשו...

"כן" - אמר. עוד טרם נולד בנך, היה עליך לעמול על תיקון מידותיך **שלך**, על התעלותך **שלך**, ועל בנייתך האישית על אדני היראה! אילו היית עושה כן - אזי היה הילד סופג משחר ינקותו ערכים של תורה ויראה, של כבוד וציותנות, ולא היה מגיע אל המצב אליו הגיע! אולם עתה, שהזנחת את חינוך העצמי, ואף את חינוכו של בילד בשנות חייו הראשונות - מה לך כי תלין?!"

כדי לחנך באמת, כדי לראות נחת ולמצוא קורת רוח מהתנהגותו של הבן **צריכים ההורים - המחנכים להגיע אל פרק ההורות בחייהם כאשר הם עצמם כבר בניו לתלפיות!**

(אורחות הבית / הרב ברגמן)

חיי טוהר ושלמות

כאשר ההורים חדורים רוח תורה ומצוות, ומתנהגים בחיי טוהר ושלמות לעיני ילדיהם, בית כזה משפיע על הצאצאים, ומעביר רוח קדושה וטהרה על ילדי הבית, אפילו ללא הדרכה ישירה.

האוירה השוררת במשפחה זו, הליכות הבית, הדיבור השקט והנימוסי, מעשי המצווה, הזהירות וההרחקה מעבירה, שמחת החג וקדושת השבת, כל אלה מטביעים רושם עמוק בנפשות הצאצאים הגדלים בחיק משפחה זו, הרוצים לחקות את דרכי ההורים הנעלים.

(הרב שרגא וייס)

הדוגמא שנותנים ההורים היא מרכיב מרכזי בחינוך. כל הנושא של "בין אדם לחברו": לשון הרע, לימוד זכות על הזולת וכדומה - לומדים הילדים מהוריהם. כשהילד שומע את הוריו מתבטאים בזלזול על אחרים, או מדברים לשון הרע, ליצנות וכדומה - נקבע רושם שלילי מאוד בנפשו.

ולעומת זאת, במקרה הפוך, כשההורים מדברים טוב על הזולת או מקבלים אדם בסבר פנים יפות ובהערכה - עושה הדבר רושם טוב, חיובי ורצוי בנפש הילד.

(רבי חיים פרידלנדר / מסילות חיים בחינוך ח"א, עמ' 61)

הסטייפלר אמר ש - 60% מתוצאות החינוך הוא מהקדושה של ההורים עוד לפני שהילד נולד, 30% הוא מהדוגמא האישית של ההורים, ורק 10% הוא ממה שמדברים אל הילד. לכן עדיף להשקיע את הכוחות בחינוך עצמנו ולהראות דוגמא אישית, יותר מאמידות ביקורת וממוסר לילד.

ילד רואה איך הוריו מתנהגים, הוא שומע מה הם מדברים, מבין וקולט מה חשוב אצלם, מה הם מעריכים. הוא יעריך דברים אלו וזה מה שיחדור לליבו.

(הרב מרדכי הומיניר / חינוך מלכותי, עמ' עא)

מול ניסיונות דורנו

הקטר, כידוע, מושך אחריו את כל הקרונות, בעוד הוא בעצמו מונע מכוח לחץ הקיטור.

והנה, כל עוד נוסעת הרכבת במישור - אין צורך בלחץ קיטור רב. אולם כאשר היא מגיעה להר ועליה להעפיל ולטפס עליו, ובפרט כאשר הקרונות המחוברים אליה עמוסים במשא כבד - מוכרח הקטר להיות גדוש בחום ובלחץ קיטור בכדי שיוכל לטפס במעלה ההר ולגרור אחריו גם את הקרונות!

אם לא יגיע אל ההר במלא הקיטור, עלול להיווצר מצב הפוך: משקלם של הקרונות יכביד עליו והוא עצמו יתדרדר מטה מטה במדרון...

ההורים הרי הם כקטר, ואילו הילדים - דומים לקרונות. כל עוד החיים מתנהלים למישרין, על מי מנוחות וניסיונות אינם מחרידים את שלוותם - יתכן שיעלה בידם של ההורים להנהיג את בני ביתם במסילה הנכונה גם אם הם עצמם אינם גדוש בחמימות של קדושה.

אולם בדור כדורנו בו הניסיונות כה רבים וקשים, בדור כדורנו המוצף בפיתויים שונים על כל צעד ושעל - ברור כי אין לכך סיכוי! **אם האב, הקטר, לא יהיה גדוש בלחץ קיטור ובחמימות רוחנית רבת עוצמה - הוא לא יוכל לגרור את שאר הקרונות שהופקדו בידו במעלה הר ה'!** וגרוע מכך, עלול הוא להתדרדר בעקבותיהם ולהגיע אל סף תהום.

(אורחות הבית / הרב ברגמן)